

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

โครงการร้อยใจรักษ์ หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/106

วันที่ 7 - 8 ตุลาคม 2562 จาก อบต.ป่าสัก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

ผู้เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 60 คน

นายสิทธิศักดิ์ อภิกุลชัยสุทธิ์ นายอำเภอแม่สาย ได้กล่าวถึงสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ และปัญหาเสพติดในอดีต อำเภอแม่สายซึ่งเคยเป็นพื้นที่ภายใต้กลุ่มอิทธิพลยาเสพติดอย่างยาวนาน โดยความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นโครงการในพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี ที่ทรงห่วงใยพื้นที่บ้านห้วยส้าน โดยให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการในบ้านห้วยส้าน ที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้แนวทางการพัฒนาทางเลือก ตามศาสตร์พระราชา และตำราแม่ฟ้าหลวง เป็นแนวทางดำเนินการตามโครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย ด้วยการสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพ เน้นการลดรายจ่ายสร้างรายได้ในครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีลำดับการพัฒนาให้มีความ **“อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน”** ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนเป้าหมายต่อปัญหาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายอื่น ๆ

หลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานคณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัดคือเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอและให้สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มาจัดการอบรมให้ทุกท่านเพื่อขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืนต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด นั่นคือ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงิน และพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ โดย โครงการร้อยใจรักษ์ได้มีการสำรวจข้อมูลจริงพร้อมทั้งการคืนข้อมูลให้ชาวบ้านรู้ปัญหาของตนเอง
4. การวัดผล การพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุมและชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ค่าใช้จ่ายในการทำอ่างพวงสันเขาไม่รวมค่าแรงประมาณเท่าไร

ตอบ : 57,000 บาท โดยประมาณ

ถาม : หากน้ำล้นบ่อ จะมีวิธีปล่อยน้ำลงพื้นที่การเกษตรหรือไม่

ตอบ : ในบ่อพวงจะใส่ท่อปล่อยน้ำล้นไว้อยู่แล้ว หากน้ำล้นก็สามารถปล่อยลงสู่พื้นที่การเกษตรได้ทันที

ถาม : ค่ามิเตอร์ที่ติดในหมู่บ้านห้วยसान ใช้ประมาณ
จากที่ไหน

ตอบ : โครงการร้อยใจรักษ์สนับสนุนทั้งหมด ตั้งแต่ทำฝาย
และจนถึงการต่อท่อและติดตั้งมิเตอร์ แต่ชาวบ้านเป็นผู้ลงแรง

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 ความมั่นคงทางอาหารในชุมชน

การเพิ่มผลผลิตข้าวสายพันธุ์อูโต ด้วยการใช้สาร
ชีวภัณฑ์ร่วมกับปุ๋ยหมัก ที่จากเดิมได้ผลผลิตข้าวที่ 600
กิโลกรัม/ไร่ เป็น 800 - 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีเป้าหมาย เพื่อ
เป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชน จากการ
ผลิตข้าวปลอดภัยที่มีคุณภาพ รวมถึงมีการรวมกลุ่ม
เกษตรกรผู้ผลิตข้าว และการจัดตั้งโรงสีภายในชุมชน เพื่อ
เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ผลิต ลดรายจ่ายให้แก่ผู้บริโภค

และส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ทำการปลูกพืชหลังนา เพื่อ
เป็นการเพิ่มรายได้หลังจากฤดูทำนา

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ปุ๋ยหมักสูตรแห้ง (ฟีอาร์) มีวิธีการทำอย่างไร

ตอบ : เริ่มจากเตรียมวัตถุดิบ ได้แก่ ชีว 200 กก. กรดอะ
มิโน 1.5 กก. โซคอลล 10 กก. ยูเรีย 46-0-0 2 กก. ยูเรีย
13-13-21 2 กก. วิธีการผสม คือ นำน้ำใส่ในกะละมังจน
ครบ 60 ลิตร จากนั้นนำส่วนผสมทั้งหมด (ยกเว้นชีว) เติม
ลงไปในน้ำ จากนั้นคนให้ส่วนผสมละลายเข้ากัน แล้วรดใส่
ลงในชีว จะได้ส่วนผสมทั้งหมด 370 กก. แล้วบรรจุลงใน
ถุงพลาสติกและบรรจุลงในกระสอบอีกครั้ง หมักไว้ 1
อาทิตย์ในที่ร่ม

ถาม : การใช้ปุ๋ยหมักในนาข้าว มีอัตราการใช้อย่างไร

ตอบ : 100 กก.ต่อไร่ ปีละ 2 รอบ คือ ตอนข้าวแตกราก
50 กก. และตอนข้าวตั้งท้องอีกครั้งปริมาณ 50 กก.

ถาม : ปุ๋ยหมักมีข้อดีอย่างไร

ตอบ : ช่วยปรับปรุงดิน และพืชให้ผลผลิตดี

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาว ไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน
ส้ม กาแฟ มะม่วง ถั่วลิสง ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่
ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่

เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่านุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา

นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และ ดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูก กาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : มะม่วงจะใช้ระยะเวลากี่ปีจึงจะให้ผลผลิต

ตอบ : 2-3 ปีโดยประมาณ

ถาม : ทุเรียนมีการเตรียมดินอย่างไร

ตอบ : ขุดดิน 50x50 ซม. และรองฐานด้วยปุ๋ยหมักก่อน ปลูกประมาณ 15-20 วัน

ถาม : เราสามารถใช้หนังสือพิมพ์ห่อแทนถุงคาร์บอนได้ไหม

ตอบ : สามารถใช้ห่อได้ แต่เปลือกผิวและคุณภาพจะไม่สวยเท่าการห่อด้วยถุงคาร์บอน

ถาม : เคยพบปัญหาหนอนเจาะลำต้นไหม และมีวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้หรือไม่

ตอบ : เคยพบ โดยวิธีการป้องกันคือต้องพ่นยาตามตารางที่กำหนดไว้ และต้องพ่นให้สม่ำเสมอ หรือหากหนอนอยู่ในลำต้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้ใช้เข็มฉีดยาพ่นยาเข้าไปในรูเพื่อการกำจัดแมลงตัวอ่อนหรือหนอนแทนการฉีดพ่น

ฐานการเรียนรู้ที่ 4

วิถีชีวิต เกษตรพอเพียง

พื้นที่สาธิตได้มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ 1 ที่อยู่อาศัย (2) การปลูกพืชท้องถิ่น ผักสวนครัว ไม้ผล รวมกับโรงเพาะสารชีวภัณฑ์ 3) การเลี้ยงปลา และ 4) การเลี้ยงปศุสัตว์ โดยทางโครงการเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด พร้อมทั้งการจัดตั้งกองทุนด้านปศุสัตว์ และการถ่ายทอดความรู้ให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตัวเองได้ เช่น การทำอาหารสัตว์ลดต้นทุน การป้องกันโรคระบาดเบื้องต้น การสอนให้ชาวบ้านทำวัคซีนเองเป็น เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์ในพื้นที่ เป็นต้น

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : สูตรต้นกล้วยหมักต้องใส่น้ำด้วยไหม

ตอบ : ไม่ต้องใส่น้ำลงในสูตร เพราะน้ำจากต้นกล้วยจะออกมาระหว่างการหมักเอง

ถาม : สามารถใช้ต้นกล้วยได้ทุกสายพันธุ์หรือไม่

ตอบ : ได้ทุกสายพันธุ์ แต่แนะนำว่าต้องเป็นกล้วยสาว ที่ยังไม่ออกปลีหรือผล จะมีประสิทธิภาพดีที่สุด

ถาม : สูตรต้นกล้วยหมักนี้ใช้กับสัตว์ประเภทใดได้บ้าง

ตอบ : สามารถนำไปใช้เป็นอาหารไก่ หมู และเป็ดได้

ถาม : การจำกัดกล้วยให้เหลือเพียงต้นละ 3 กอ ต้องทำอย่างไร

ตอบ : เมื่อต้นกล้วยมีกอละ 3 ต้นแล้ว เมื่อมีหน่อใหม่ขึ้นมาควรปล่อยหน่อโตแล้วค่อยกำจัดทิ้ง

ถาม : ต้นเชิงดาปลูกแล้วต้องเปลี่ยนหมุนเวียนแปลงเมื่ออายุกี่ปี

ตอบ : 1-2 ปีสามารถตัดทิ้งและเปลี่ยนพืชในแปลง หรืออาจทำการตัดกิ่งให้งอกยอดใหม่มาแทนได้

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริง เพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิตย์ : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยา หมู่บ้านยะผา สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรุนแรง เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสามาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

ถาม : ผงขาว ถ้าเสพแล้วจะมีอาการอย่างไร

ตอบ : จะเมาคล้ายเมาสุรา แต่จะมีอาการเคลิ้มทำอะไรลงไปจะไม่ค่อยรู้ตัว

ถาม : ยาบ้าเม็ดยีสแดงกับเม็ดยีสเขียว ต่างกันอย่างไร

ตอบ : เม็ดยีสเขียวจะเป็นยากันชักไม่มีฤทธิ์ทางยาเหมือนยาบ้าเม็ดยีสแดง

ถาม : ยาบ้าในสมัยก่อน กับตอนนี้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : ตัวยาเหมือนกัน แต่ขนาดของยาหรือฤทธิ์ของยาต่างกัน เมื่อก่อนขนาดของยาจะมากกว่าตอนนี้

ถาม : เมื่อเสพยาแล้วเกิดอาการคลั่ง เกิดจากสาเหตุใด และจะเป็นกับทุกคนหรือไม่

ตอบ : จะเกิดขึ้นเฉพาะรายบุคคล เป็นอาการที่แสดงออกมาจากจิตใต้สำนึกของคนคนนั้น ว่าเบื้องหลังแล้วมีความเครียดหรือเรื่องอะไรสะสมอยู่ในใจ จึงเกิดพฤติกรรมนั้นๆออกมา เมื่อไม่สามารถควบคุมตัวเองได้จากอาการเมายา

ถาม : คุณมานิตย์อะไรคือจุดเปลี่ยนของการเลิกเสพยา และท่านใช้สิ่งใดยึดเหนี่ยวจิตใจจึงทำให้เลิกเสพยาได้ในที่สุด

ตอบ : เมื่อตอนสมัยติดยา สภาพจิตใจ ร่างกาย สังคม ก็มีปัญหา ไม่มีความสุขในชีวิต แต่พอมีโอกาสจากโครงการให้กลับมาสร้างชีวิตใหม่ เลยทำให้อยากหันหลังให้กับเรื่องพวกนี้ เพื่อให้ชีวิตของตนเองและคนในครอบครัวมีความสุขขึ้น และตอนนี้ก็ได้มีงานและมีรายได้ มีความสุขในสังคม

การแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ และ นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เกริ่นนำ โครงการร้อยใจรักษ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า ร้อยละ 80 และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด

ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้าน และเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาร่วมกัน ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

ประเด็นแลกเปลี่ยนส่วนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : ตลอดระยะเวลาที่ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่ง ช่วงที่มีการลงยิงปืนขึ้นฟ้าของหมู่บ้านห้วยसान มีปัญหาเรื่องลูกปืนตกลงมาในบริเวณหมู่บ้านใช่หรือไม่ และท่านมีวิธีการจัดการอย่างไร

ตอบ : มีปัญหาเรื่องนี้อยู่ทุกปีที่มีงานฉลอง ในสมัยก่อนช่วงที่มีผู้มีอิทธิพลยังอยู่ในพื้นที่ได้เคยขึ้นไปขอความร่วมมือ ทางห้วยसानก็ได้แก้ไขโดยการหันกระบอกปืนไปทางอื่น แต่ก็ส่งผลให้ลูกปืนไปตกในหมู่บ้านอื่นอีก แต่หลังจากที่โครงการเข้ามา ได้มีกฎระเบียบต่างๆให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดปัญหาเหล่านี้จึงลดลง

การสรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้นำกล่าวสรุปกิจกรรมการอบรมในครั้งนี้ว่า สิ่งที่คุณเข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งสิ่งที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็ไม่สามารถพัฒนาได้ ดังนั้นการดำเนินงานของโครงการร้อยใจรักษ์ จึงเน้นการพัฒนาพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การระเบิดจากข้างใน ด้วยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม รวมไปถึงการให้โอกาสคนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายได้มีโอกาสกลับตัวมาเป็นคนดี หันมาประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ โดยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ชุมชนก็จะสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง และเมื่อชุมชนอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติดก็จะค่อยลดหายไป ทั้งนี้ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มานี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการ แก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหาในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทอง

หลังพระฯ จะมียกงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้

ท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน “**เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรม

1. การสร้างอ่างพวงสันเขาแบบขอยซีเมนต์และแบบพลาสติก
2. การใช้ระบบกัลกน้ำ
3. การบริหารจัดการน้ำ โดยมาตรการชุมชน
4. การหาแหล่งน้ำในหน้าแล้ง
5. การปลูกข้าว ปลูกพืชหมุนเวียน โดยลดการใช้สารเคมี
6. การเก็บเมล็ดพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์ข้าวพันธุ์โตกข 21 โดยใช้มือเกี่ยว
7. การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้แทนสารเคมี
8. การปลูกพืชผสมผสาน 3 ระยะ คือ สั้น กลาง ยาว
9. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ เป็ดบาบารี่ และเป็ดอีเหลียง
10. การส่งเสริมการเลี้ยงหมูดำดอยตุง
11. การทำอาหารหมักลดต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์จากต้นกล้วยและหญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอล
12. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนยาวัคซิน กองทุนสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
13. การตั้งโครงการเยาวชนเลี้ยงไก่ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ
14. การจัดการพื้นที่แบบองค์รวม
15. การปรับปรุงสายพันธุ์โดยการเสียบเปลี่ยนยดมะม่วงให้ตรงกับความต้องการของตลาด
16. การปลูกพืชปรับภูมิทัศน์เพิ่มความสวยงามและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
17. การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การตั้งข้อกำหนดและมาตรการการใช้น้ำในชุมชน
2. การประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการและชาวบ้านให้ทำงานสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ
3. การจัดสรรพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. การปลูกพืชให้ตรงตามตลาดต้องการ
5. การจัดตั้งกลุ่มเพื่อต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
6. ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ เพื่อเป็นการฟื้นฟูหน้าดินได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค
7. การลดต้นทุนการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ โดยใช้สูตรอาหารลดต้นทุน
8. การปลูกพืชผสมผสาน
9. การทำโรงเรียนสารชีวภัณฑ์ในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และสอนให้ชาวบ้านทำเองเป็น
10. การเลี้ยงสัตว์ให้ตรงตามตลาดต้องการ และส่งเสริมการเลี้ยงอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีโรงเรือนทุกหลังคาเรือน เพื่อเป็นการป้องกันโรคระบาดของสัตว์ในพื้นที่

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/106 อบต.ป่าสัก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	95.00	5.00	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	66.67	33.33	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	70.00	28.33	1.67	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	80.00	20.00	-	-
วิทยากรมีความรู้	95.00	5.00	-	-
สถานที่อบรม	81.67	18.33	-	-
สถานที่พัก	66.67	33.33	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	78.33	21.67	-	-
หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 60 คน จาก 60 คน				

